

MIT VÁRNAK EL A KÖRÜLÖTTÉK LÉVŐK?

Gyülekezeti óraszám: 0. egyházi iskolák

óraszám: 1

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált és javasolt irodalom: Pszichológia pedagógusoknak, szerk. N. Kollár Katalin – Szabó Éva. Osiris Kiadó, Bp. 2004. 13-14. részek; Vekerdy Tamás: Kamaszkor körül, Holnap Kiadó KFT, Bp. 2010.; Vekerdy Tamás: Kamaszkor körül, előadás: <http://www.youtube.com/watch?v=S29W64tkQBk>)

Az óra fő témáját a gyermekek körül lévő elvárások képezik. Minden korosztálynak tapasztalata az, hogy a körülöttük lévő elvárnak tőlük valamit. Ötödik osztályos korban ez már nemcsak tudattalanul van jelen bennük, hanem tudatos szinten is megnyilvánul. Sokszor összeütközésben van a kortársak (barátok, osztálytársak, testvérek, stb.) és a felnőttek (szülők, családtagok, tanárok, stb.) elvárása. Ez komoly belső konfliktusokat okozhat a gyermekek számára.

Annál is inkább, mivel ennél a korosztálynál már erősen megjelenik a kortársakhoz való kötődés. Azért, hogy a környezetük vélt vagy valós elvárásainak megfeleljenek, képesek sokszor szélsőséges vagy éppen nem logikus és nem helyes tettekre is.

Ebben a korosztályban a kiskamaszok már nemcsak egy-egy kortársnak, hanem egy általuk vonzónak látott csoportnak különösen is szeretnének megfelelni. Éppen ezért a csoportnyomás különösen erősen hat rájuk. A korai serdülés következtében érzelmi bizonytalanság, önbizalomhiány is jellemző, ami a befolyásolást felerősítheti, belső bizonytalanságot okozva. Ez több módon megtörténhet:

Valóban egyetértenek a csoport véleményével és ezért önként fogadják el azt.

Mást gondol és mást érez helyesnek, de nem biztos önmagában, ezért elfogadja a többiek véleményét.

Mást gondol és mást érez helyesnek, de nem akarja a csoport rosszállását, vagy az esetleges gúnyt és nevetségességet elviselni, ezért behódol a csoportnyomásnak.

Ezen az órán hozzásegíthetjük ahhoz a kiskamaszokat, hogy elmondják az általuk tapasztalt csoportnyomásokat és elvárásokat. Megvethetjük annak az alapjait is, hogy ő maga tudatosan, Isten Igéje alapján hozzon döntést – akár általa tekintélynek tartott személyek vagy csoport véleménye ellenére is. Érdekes azonban odafigyelni arra, hogy ne nevéssük ki és ne nézzük le a kiskamaszok félelmeit és tapasztalatait. Ne is akarjuk rájuk erőszakolni a másokkal való szembeszállást. Inkább mutassuk fel annak a vonzó oldalát, hogy mit jelent tudatosan és bátran fölállalni a saját gondolatainkat. Mutassunk rá arra is, hogy mit jelent, ha Isten Igéjét tartjuk életünk zsinórmértékének. Ha lehetőség van rá, személyes példa segítségével akár bizonyosságot is tehetünk egy ilyen élethelyzetről.

Az érzelmi háttér feltérképezése során nagyon fontos, hogy rámutassunk arra, hogy Isten nem újabb rossz érzést akar bennünk kelteni és nehéz elvárásokkal terheli az életünket. Ő valóban segítséget nyújt és az Isten Igéjéhez való igazodás belső békét teremt.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Játékötlelet: Állj a vonalra!</p> <p>A csoportot kérjük meg, hogy a terem végében vagy egy nagyobb üres helyen álljanak meg. Majd tőlük kb. 5-6 lépésre lefektetünk egy kötelet (pl. ugrálókötél). A hittanoktató állításokat mond, és azt kéri a tanulóktól, hogy amelyik állítás igaz rájuk, annál álljanak rá a kötéltre (vagy a kötélt másik oldalára).</p> <p>A játék után beszélgetünk arról, hogy mi befolyásolta a diákokat abban, hogy megmozduljanak-e vagy sem. Nagyon fontos egy bizalmi légkör kialakítása a játék előtt már, hogy aztán a beszélgetés őszinte lehessen.</p> <p>Tanács: Érdekes egyszerűbb állításokkal kezdeni (pl. akinek szőke a haja, stb.) és úgy haladni a bonyolultabbak felé. (pl. aki szokott Bibliát olvasni, puskázott már, stb.). Nagyon fontos, hogy jelezzük a tanuló számára, hogy őszintén válaszoljanak; és ezért ne ítéljük el őket.</p> <p>A beszélgetés során mindenképpen térjünk ki arra, hogy milyen elvárásoknak akartak – vagy akarhattak esetleg megfelelni.</p> <p>Beszélgetés: Mit jelent az „elvárás” szó? Ki, mit vár el tőlünk? Hogyan reagálhatunk az elvárásokra?</p> <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 1-3. feladat</p>	<p>Elég hely a játékhoz, egy kötélt (pl. ugrálókötél)</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Szituációs játék: Adj tanácsot!</p> <p>Kérjük meg a diákokat arra, hogy játszanak egy szituációs játékot. Ebben a főszereplő (pl. Marci) korukbeli fiatal, aki nagyon szeretne beilleszkedni az osztálytársai közé. Szeretne népszerű diák lenni. Ugyanakkor szeretne megfelelni a szülei elvárásainak is. Tetszik neki egy másik osztályba járó lány is, akinek szeretné a figyelmét felkelteni.</p> <p>Tanácsot kér különböző emberektől ezekben a témákban: szülők, legjobb barát, iskola népszerű diákja, osztályfőnök, kedvelt lány barátja/barátnője, lelkipásztor.</p> <p>Tanács: a szituációs játék után beszélje meg a csoport az egyes témákat és azt, hogy adtak volna-e más tanácsot Marcinak.</p> <p>Mindenképpen beszéljen a csoport arról is, hogy miben más emberi elvárásokhoz és Isten Igéjéhez igazodni.</p>	<p>Előre elkészített feladatkártyák: - apa, - - anya, - - barát (barátnő) - népszerű diák, - - osztályfőnök, - - kedvelt lány barátja (barátnője) - - lelkipásztor (hittanoktató).</p>

	Plusz kártyaként betehető az is, hogy a főszereplő mit vár el saját magától.	
Munkáltatás	Lehetőség: a munkafüzet feladataival. (A szituációs játékokkal ki is hagyható.)	Munkafüzet

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Elvárások érzelmi háttere.

Kognitív cél: Az elvárás fogalmi tisztázása, illetve arra való rámutatás, hogy Isten Igéje lehet olyan vezérfonal, amit minden életkorban lehet követni.

Affektív cél: Az elvárások érzelmi hátterének feltárása. Bátorítás a véleményünk mellett való határozott, de nem erőszakos kiállásra.

Pragmatikus cél: Annak a megfogalmazásnak a segítése, hogy milyen elvárásokkal szembesül a diák a mindennapokban (barátok, család, iskola részéről), és hogyan lehet megfelelően kezelni ezeket.

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Alkotás: „A Biblia a keresztyén élet zsinórmértéke.” Mit jelent ez a mondat? A tanulók kis csoportban, párban beszélgessenek róla és „fordítsák le” a saját korosztályuk nyelvezetére. Készíthetnek rajzot, vagy akár plakátot is hozzá.

2. Beszélgetés: Isten Igéje vagy emberi elvárások: Néhány bibliai Ige alapján beszélgessenek arról a gyerekek kis csoportban vagy együtt, hogy mit jelent, ha Isten Igéjéhez igazodunk egy élethelyzetben és mit, hogyha emberi elvárásoknak akarunk megfelelni. Néhány Ige a beszélgetésekhez:

Máté 7,1; Máté 7,12; 2Móz 20 (Tízparancsolat Igéi).

3. Imádkozó helyzet a ráhangolásnál: Vigyünk pár képet, ami imádkozó embereket ábrázol (legyen sokféle). Alkossunk párokat (lehetőleg azonos neműeket egy párba). Az egyikük csukja be a szemét, a másik kapjon egy képet egy imádkozó emberről és a becsukott szemű társából készítsen egy "szobrot" a kép alapján. (Variációk: adhat utasításokat (is), vagy csak érintéssel, igazgatással teheti). A végén hasonlítsuk össze a képet a kész "szoborral". Kérdezzük meg, hogy milyen volt csukott szemmel "formálódni".

4. Szituációs játék: Adj tanácsot! Lehetséges, hogy (főleg a saját életből hozott példa) előkészítés, szerepbe vezetés nélkül nem minden csoportnál fog működni. Biztonságosabb változat lehet az, hogy kineveznek egy képzeletbeli valakit (kapjon nevet, pár jellemzőt, leírást, lehet egy bábu vagy egy rajz a táblán) és vele kapcsolatban képzelik el, hogy neki mikor lehet könnyű vagy nehéz imádkozni.

5. Szituációs játék: Adj tanácsot! A csoporttól is függ, de meg lehet próbálni azt is, hogy a tanácskérőt nem egy gyerek játssza el a csoportból, hanem megszemélyesítjük valamivel (egy székkal, amire odaképzeltük vagy egy babával.) Így jobban a tanácsra tudnak koncentrálni és ki tudjuk szűrni azt, hogy a Marcit eljátszó gyerekek mondjanak dolgokat (esetleg személyeskedve, vagy poénkodás felé eltérítve.)

6. Játék: Állj a vonalra! Segítheti a "lelkibb" állítások őszinte megválaszolását, ha a könnyebb, felvezető kérdések közé ízlésbeli dolgokat is teszünk (pl. ki szereti a rajzfilmeket, vagy X vagy Y sorozatot, spenótot, matekórát). Jó gondolat, hogy egyszerűbb, biztonságosabb állításokkal vezetünk a bonyolultabbak felé!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat:

„A padtársaddal megbeszélve írjátok le, hogy mit jelent az elvárás fogalma!”

Instrukció:

Akár önálló munka is lehet.

2. feladat:

„Te hogyan fejeznéd be ezeket a mondatokat?

A szüleim azt várják tőlem, hogy ...

A legjobb barátom azt várja tőlem, hogy...

Akkor leszek népszerű az iskolában, ha ...

Isten azt várja tőlem, hogy ...

Beszélgetsetek ezekről az elvárásokról! Melyek a valóban fontosak?”

Instrukció:

A feladat megoldása során akár pármunkát vagy kiscsoportos beszélgetést is alkalmazhatunk. Mivel itt a diákok legbelsőbb érzelmeinek kifejezése történik, figyeljünk oda arra, hogy valóban mindenki elmondhassa azt, amit érez és gondol – de ne erőltessük a hozzászólást.

3. feladat:

Nem mindig könnyű egy helyzetben jól dönteni. Más és más várnak el a körülöttünk lévők. Istentől segítséget kaphatsz egy döntésben! Az alábbi képjelek segítségével beszélgetsek arról, hogyan tud nektek Isten segíteni egy döntéshelyzetben.”

Instrukció:

A feladat kapcsán jó lehetőség adódik annak a tisztázására, hogy mit jelent Isten Igéjéhez igazítani az életünket.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 234. dics. 3. verse: Ó Szeretet, áraszd ránk meged...

Református énekeskönyv: 487. dics. 1.5-6.8. verse: Magasztallak én téged...